www.oarsoaldea-turismo.net

Oarsoaldea Eskualdeko Turismo Bulegoa
Oficina Comarcal de Turismo de Oarsoaldea
Aialde, 2
20180 Oiartzun
Gipuzkoa
Tel.: 943 494 521 - Fax: 943 494 614
turismo@oarsoaldea.net

Errenteriako Turismo Bulegoa
Oficina de Turismo de Errenteria
Udal Liburutegia
Madalen, 27
20100 Errenteria
Gipuzkoa
Tel: 943 449 638 - Fax: 943 449 648
turismo@errenteria.net

Pasaiako Turismo Bulegoa
Oficina de Turismo de Pasaia
Victor Hugo Etxea
Donibane, 63
20110 Pasai Donibane
Gipuzkoa
Tel.: 943 341 556 Fax: 943 341 777
turismo.pasaia@oarsoaldea.net
www.victorhugopasaia.net

Errenteria Lezo Oiartzun Pasaia
Oarsoaldea
geroa ereiten creando futuro

EUSKALDUNAK HISTORIAURREAN
LOS VASCOS EN LA PREHISTORIA

IBILBIDEAK RUTAS

Oarsoaldea eskualdeko monumentu megalitikoetan barrena

por los monumentos megalíticos de la comarca de Oarsoaldea

TURISMO GIPUZKOA
HAIN TXIKIA, HAIN HANDIA
TAN PEQUEÑA, TAN GRANDE

EUSKADI

Ingurune natural paregabean, kontrastez beteriko eskualde ederra dugu **oarsoaldea**.
Jarraian deskribatuko ditugun 6 ibilbideak **errenteriako eta oiartzungo** udalerrietako bazter naturaletatik igarotzen dira.

ERRENTERIA

Aitzetako Txabala

Aitzetako Txabala: Trikuharri itxia, Neolito-Brontze garaikoa.
Berrozpin I, II eta III: Neolito-Brontze aroko trikuharriak.
Txoritokietako monolitoa: Burdin Aroko triasikoko hareharrizko blokea.
Sarbide: GI-3671 errepidea hartuko dugu Astigarragarantz; Zamalbide auzoko ermitara iritsitakoan, San Marko Gotorlekura doan errepidea hartuko dugu. Pista honetatik gora eginez, ermitatik 1.6 kilometrora hainbat seinale dituen bidegurutzearekin topatuko gara. Txoritokieta mendiko seinalea jarraitu ezkerrera hartuta. Bidegurutzetik 300 bat metrora Aitzetako Txabala atsedenlekura iritsiko gara. Bertan ikusiko ditugu Berrozpin I, II, III trikuharriak eta kare-labe zahar baten ondoan dagoen Aitzetako Txabala trikuharria. Handik metro gutxira, berriz, Txoritokietako monolitoa dago. **Denbora: 10 min. inguru.** Ibilbide honen zati bat Errenteriatik Aiako Harrira PR-GI 1005 ibilbidetik igarotzen da.

AITZETAKO TXABALA

Langagorri Aizpitarteko haitzuloak

Langagorri: Burdin Aroko monolitoa, gurutz bat grabatua dauka.
Aizpitarteko haitzuloak: Oarsoaldea eskualdeko giza aztarnarik antzinakoenak aurkitu ziren bertan, duela 24.000 urtekoak.
Sarbide: GI-3671 errepidea hartuko dugu Astigarragarantz Zamalbide auzora iritsi arte. Astigarragako Bentetako bidegurutzera iristean, Perurena tabernaren ezkerretik doan errepidea hartuko dugu eta 2 kilometrotara, eskuineko bidea jarraituz, zelai batean, Langagorriko Zista ikusiko dugu. Zuzen jarraituz, Listorreta atsedenlekua igaro ondoren, Barrengoloia atsedenlekura iritsiko gara. Eskuineko bidea hartuz gero, markesina batekin egingo dugu topo. Bertatik, Aizpitarteko haitzuloetara igotzen den ezkerreko bidea hartu behar dugu. **Denbora: 10 min. Inguru.** Ibilbide honen zati bat Arbasoen aztarnak SL-GI 1003 bidezidor zirkularretik igarotzen da.

LANGAGORRI-AIZPITARTE HAITZULOAK

OIARTZUN

Sorondo

Elorritako Gaina: Harrespil tumularra.
Sarbide: Karrika auzotik abiatuko gara Artikutzarantz, bidegurutzetik 5 kilometrora. Autoa Sorondoko zelaian utzi eta mendi-lepoko bidea hartu behar dugu. Bide honetan hesi batzuk igaro beharko ditugu Elorritako Gainara iristeko. **Denbora: 15min inguru.**
Sorondoko zelaitik eskuineko bidea hartuz gero, Ozentzioko ermitara iritsiko gara.
Elorritako Gainatik igarotzen da PR-GI 1004 Elorretako Kaskoa bidezidor zirkularra.

SORONDO

Egiar-Urkullu Txiki Egia

Egiar: 7 harrespilez osatutako multzoa, Burdin Arokoa.
Urkullu: Burdin Aroko 4 harrespilen multzoa.
Sarbide: Gurutze auzotik Aiako Harria-Irun norabidea hartuko dugu (Parke Naturalaren norabidea jarraitu). Bidegurutzetik 2,2 kilometrora, errepidearen eskuinera, Egiarera heltzeko sarbidea ikusiko dugu. **Denbora: 10min inguru.**
GI-3454 errepidea jarraitu eta 2km aurrerago, 4. kilometrora iristeko metro gutxira, Urkullu Txiki Egiara heltzeko sarbidea ikusiko dugu eskuinean. Bi hesi pasa behar dira. PR-GI 1011 Oiartzundik Aiako Harrira Ibilbidea, Egiar harrespiletik igarotzen da. **Denbora: 10min inguru.**

EGIAR-URKULLU TXIKI EGIA

Oieleku

Kauso I, Kauso II, Munerre, Oieleku hegoa/iparra, Arritxurieta, Arritxurieta gaña: Burdin Aroko hileta monumentuak (harrespilak).
Gainzabal: Neolito-Brontze Aroko trikuharria.
Sarbide: Karrika auzotik abiatuko gara Artikutzarantz. GI-3631 errepidea jarraitu eta Sorondo zelaia atzera utziz, 4 bat kilometro igoko gara. Bidearen eskuinean Kauso I-era eta Kauso II-ra iristeko sarbideak adierazten dira.
Artikutzara doan errepidea jarraituz, 900 metroetara, ezkerrean dagoen lehen sarreran, aparkaleku bat dago. Bertan, Munerre, Oieleku Hegoa, Oieleku Iparra eta Basatera doazen bideak adierazten dira eta aurrerago Arritxurietako Gaña eta Arritxurietako harrespiletara eta Gainzabalgo trikuharrira doazenak. **Denbora: 1h 30m inguru.**
Ibilbide honen zati bat PR-GI 1005 Aiako Harria bihotza ibilbidetik igarotzen da.

OIELEKU

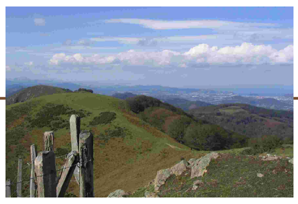

Bianditz

Arritxulangaña: 10 harrespilek eta 2 tumuluk osatutako talde megalitikoa. Burdin Arokoak dira.
Errenga: Burdin Aroko 8 harrespilek talde megalitikoa osatzen dute.
Sarbide: GI-3631 errepidea hartu eta Bianditzeko gaina igaro ondoren, 711 metroko altueran, 14,8 kilometroan ezkerrean aurkitzen da ibilbide honen hasiera. Arritxulangaña harrespilera heltzeko, GR-121 (gorriazuria) ibilbidea jarraitzea komeni da, eta hemendik Errengara, PR-NA 11 ibilbidearen seinaleak. **Denbora: 45min inguru.**

BIANDITZ

oarsoaldea es una bella comarca llena de contrastes, situada en un marco natural privilegiado.
Las 6 rutas que a continuación se describen discurren a través de los parajes naturales de los municipios de **errenteria y oiartzun**.

errenteria

Aitzetako Txabala

Aitzetako Txabala: Dolmen cerrado, de la Epoca Neolítico-Bronce.
Berrozpin I, II y III: Dólmenes correspondientes al Neolítico-Bronce.
Monolito de Txoritokieta: Bloque de arenisca triásica de la Edad de Hierro.
Acceso: Coger la carretera GI-3671 dirección Astigarraga; una vez en la ermita del barrio Zamalbide tomar la carretera hacia el Fuerte de San Marcos. Ascendiendo por esta pista, a 1.6km de la ermita se llega a un cruce donde hay varias señales. Seguir la señal del monte de Txoritokieta a mano izquierda. A unos 300m de este cruce se llega al área recreativa de Aitzetako Txabala, donde están los dólmenes de Berrozpin I, II, III y el dolmen de Aitzetako Txabala, ubicado junto a un antiguo calero. A escasos metros se sitúa el monolito de Txoritokieta. **Tiempo aprox.10min.** Parte de este recorrido discurre por la ruta PR-GI 1005 de Errenteria a Aiako Harria .

AITZETAKO TXABALA

Langagorri Cuevas de Aizpitarte

Langagorri: Monolito de la Edad del Hierro, con una cruz grabada.
Cuevas de Aizpitarte: Aquí se descubrieron las más antiguas huellas humanas de la Comarca de Oarsoaldea, de hace 24.000 años.
Acceso: Coger la carretera GI-3671, dirección Astigarraga hasta el barrio Zamalbide. Al llegar al cruce de ventas de Astigarraga, tomar la carretera que pasa por el lado izquiero del bar Perurena y a 2km a mano derecha, junto a una pradera, está la cista de Langagorri. Siguiendo todo recto, pasando el área recreativa de Listorreta se llega al área recreativa de Barrengoloia. Siguiendo el camino a mano derecha hasta llegar a una marquesina. Desde ésta hay que tomar la senda a mano izquierda que asciende hasta las Cuevas de Aizpitarte. **Tiempo aprox.10min.** Parte de este recorrido discurre por la ruta circular SL-GI 1003 Las huellas del pasado.

LANGAGORRI-CUEVAS DE AIZPITARTE

oiartzun

Sorondo

Elorritako Gaña: Crómlech tumular.
Acceso: Desde el barrio de Karrika dirección Artikutza, a 5km desde el cruce. Dejando el vehículo en la campa de Sorondo tomar la senda del collado. En este camino se deberán salvar algunas vallas para llegar a Elorritako Gaña. **Tiempo aprox. 15min.** Desde la campa de Sorondo, cogiendo el camino a mano derecha se llega a la Ermita de Ozentzio. El sendero circular PR-GI 1004 Casco de Elorreta, pasa por Elorritako Gaña.

SORONDO

Egiar-Urkullu Txiki Egia

Egiar: Conjunto de 7 crómlechs de la Edad de Hierro.
Urkullu: Conjunto de 4 crómlechs de la Edad de Hierro.
Acceso: Desde el barrio de Gurutze, dirección Aiako Harria-Irun (seguir la señalización del Parque Natural). Desde este cruce a 2.2km, a mano derecha de la carretera está el acceso a Egiar. **Tiempo aprox. 10min.**
Siguiendo por la carretera GI-3454 y 2km más adelante, a escasos metros del kilómetro 4, se encuentra a mano derecha el acceso a Urkullu Txiki Egia. Se deben salvar dos vallas. **Tiempo aprox. 10min.**
La ruta PR-GI 1011 Desde Oiartzun a Aiako Harria, pasa por el crómlech de Egiar.

EGIAR-URKULLU TXIKI EGIA

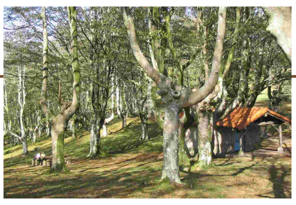

Oieleku

Kauso I, Kauso II, Munerre, Oieleku sur/norte, Arritxurieta, Arritxurieta gaña: Monumentos funerarios (crómlechs) de la Edad de Hierro.
Gainzabal: Dolmen correspondiente al Neolitíco-Bronce.
Acceso: Desde el barrio de Karrika dirección Artikutza. Seguir la carretera GI-3631, dejando atrás la campa de Sorondo, ascendiendo unos 4km. Al lado derecho del camino está indicado el acceso de Kauso I y Kauso II.
Siguiendo la carretera hacia Artikutza, a 900m, en la primera entrada a la izquierda hay un parking con las indicaciones que conducen a Munerre, Oieleku Sur, Oieleku Norte, Basate y más adelante los crómlechs de Arritxurietako Gaña, Arritxurieta y al dolmen de Gainzabal. **Tiempo aprox. 1h 30m.** Parte de este recorrido discurre por la ruta PR-GI 1006 Corazón de Aiako Harria.

OIELEKU

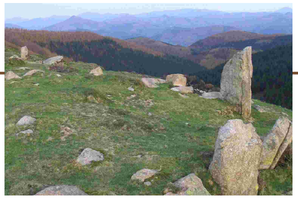

Bianditz

Arritxulangaña: Conjunto megalítico de 10 crómlechs y 2 túmulos de la Edad de Hierro.
Errenga: Conjunto megalítico de 8 crómlechs, datados en la Edad de Hierro.
Acceso: Coger la carretera GI-3631, tras pasar el alto de Bianditz a 711m de altura, en el kilómetro 14,8 a mano izquierda se encuentra el acceso a esta ruta. Para llegar al crómlech de Arritxulangaña se aconseja seguir la ruta GR-121 (roja-blanca), y desde éste a Errenga las señales de la ruta PR-NA 11.
Tiempo aprox. 45min.

BIANDITZ

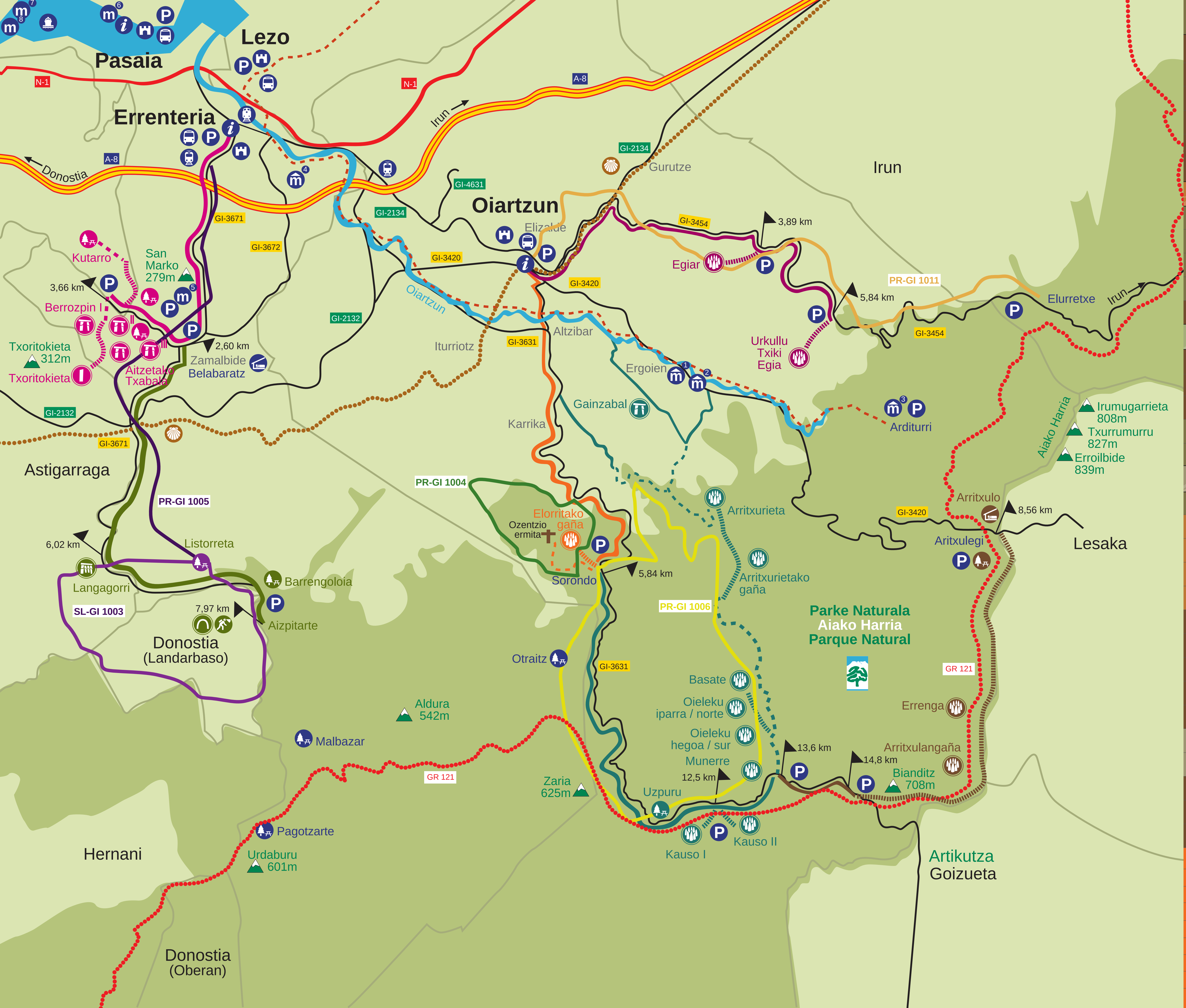

Monumentu Megalitikoen IBILBIDEAK
RUTAS Monumentos Megalíticos

- **Aitzetako Txabala** – Aitzetako Txabala
- **Bianditz** – Bianditz
- **Egiar-Urkullu Txiki Egia** – Egiar-Urkullu Txiki Egia
- **Langagorri - Aizpitarteko Haitzuloak** – Langagorri - Cuevas Aizpitarte
- **Oieleku** – Oieleku
- **Sorondo** – Sorondo

BESTE IBILBIDE INTERESGARRI BATZUK
OTRAS RUTAS DE INTERÉS

- **Santiago Bidea** – Camino de Santiago
- GR 121 **Ibilbide Luzea** – Gran Recorrido
- PR-GI 1004, PR-GI 1005, PR-GI 1006, PR-GI 1011 **Ibilbide Laburrak** – Pequeños Recorridos
- SL-GI 1003 **Herri ibilbideak** – Senderos Locales
- **Arditurriko Bidegorria** – Bidegorri de Arditurri

IBILBIDEAK (Ibilbide-mota)
RUTAS (tipo de camino)

- **Oinez Egiteko Bideak** – Senderos a Pie
- **Mendiko Pista** – Pista de Montaña
- **Udalerri Muga** – Límite Municipal
- **Errepidea** – Carretera
- **Ibaia** – Río

PIKTOGRAMEN INTERPRETAZIOA
INTERPRETACIÓN DE LOS PICTOGRAMAS

- **Harrespila** – Cromlech
- **TrikuHarri** – Dolmen
- **Menhira** – Menhir
- **Zista** – Cista
- **Haitzuloa** – Cueva
- **Atsedenlekua** – Área Recreativa
- **Aterpetxea** – Albergue
- **Espeleologia** – Espeleología
- **Tontorra** – Pico
- **Turismo Bulegoa** – Oficina de Turismo
- **Aparkalekua** – Parking
- **Alde Zahar Historikoa** – Casco Histórico
- **Autobusa** – Autobús
- **Trena** – Tren
- **Topoa** – Topo
- **Museoa** – Museo
- 1 **Herri Musikaren Txokoa** – Centro de la Música Popular
- 2 **Luberrri Ikasgune Geologikoa** – Luberri - Centro de Interpretación Geológica
- 3 **Arditurri Meatze Gunea** – Coto Minero Arditurri
- 4 **Fanderiako Errota** – Molino Fandería
- 5 **San Marko Gotorlekua** – Fuerte San Marcos
- 6 **Victor Hugo Etxea** – Casa Victor Hugo
- 7 **Planetarioa** – Planetario
- 8 **Mater Atunontzia** – Atunero Mater